

Nr 246.

Av herrar **Holmdahl** och **Almquist**, *angående tjänstgöringsskyldigheten för vissa biträdande föreståndarinnor vid statsunderstödda enskilda läroanstalter.*

Genom de av 1925 års riksdag fastställda nya bestämmelserna angående statsunderstöd till privatläroverken är rätt medgiven skola med manlig föreståndare, att för ämneslärarinna, som tjänstgör som biträdande föreståndarinna, minska undervisningsskyldigheten med fem veckotimmar. Denna rätt blev emellertid icke medgiven skola med kvinnlig föreståndare. Motiveringen till statsutskottets förslag i denna punkt, som av riksdagen oförändrat antogs, lyder: »Vid vissa läroanstalter med manlig föreståndare finnes anställd en biträdande föreståndarinna. Utskottet finner skäligt, att med hänsyn till de i många fall krävande göromål, som kunna tillkomma en dylik biträdande föreståndarinna, tjänstgöringsskyldigheten må kunna nedsättas med högst fem veckotimmar.» Utskottets uttalande innehåller alltså en motivering av behovet av viss inskränkning i undervisningsskyldigheten för biträdande föreståndarinna. Intet som helst skäl anföres däremot för att detta behov endast skulle föreligga vid skola med manlig föreståndare. Formuleringen av det anförda uttalandet ger vid handen, att utskottet utgått ifrån att biträdande föreståndarinna endast finnes vid skola med manlig föreståndare. Detta är emellertid icke fallet. Vid flera skolor med kvinnlig föreståndare finnes sedan länge biträdande föreståndarinna, så t. ex. vid skola förbunden med högre lärarinneseminarium, vid skola förbunden med gymnasium och vid en och annan högre flickskola utan gymnasium med särskilt stort elevantal eller egenartad organisation.

Under sådana förhållanden synes konsekvensen av den ståndpunkt statsutskottet och riksdagen föregående år intog till frågan om biträdande föreståndarinnas tjänstgöringsskyldighet fordra, att rätten till viss inskränkning i denna utsträcker att gälla även dessa skolor med kvinnlig föreståndare.

Det torde icke kunna anföras något hållbart skäl, varför en kvinnlig föreståndare skulle vara mindre i behov av en biträdande föreståndarinna än en manlig föreståndare. I den av skolöverstyrelsen tidigare under en följd av år följda praxis har icke någon åtskillnad i detta hänseende gjorts. I motiveringen till sina underdåniga förslag den 20 sept. 1915 och den 24 febr. 1925 i syfte att få denna praxis i författning fastställd har läroverkstyrelsen resp. skolöverstyrelsen också understrukit behovet av ifrågavarande medgivande, oavsett om föreståndaren är manlig eller kvinnlig. I överstyrelsens motivering i dess

sist nämnda yttrande av den 24 febr. 1925 heter det härom: »Erfarenheten har visat, att det är behövt och av stort värde särskilt vid läroanstalter, som i avseende på lärjungarnas antal nått en stark utveckling, att den ordinarie föreståndarinnan eller föreståndaren har vid sin sida ett biträde för utförande av allehanda expeditionellt arbete samt för lärjungarnas allmänna handledning och övervakande.»

Samma ståndpunkt intager skolöverstyrelsen i sitt den 11 januari 1926 avgivna yttrande över en av Centralstyrelsen för flick- och samskoleföreningen den 9 november 1925 ingiven framställning, som avser samma önskemål som denna motion.

Då 1925 års riksdag genom sitt ovan nämnda beslut i denna fråga stadfäst praxis beträffande skolor med manlig föreståndare men upphävt denna beträffande skolor med kvinnlig föreståndare, synes alltså på de ovan anförda skälen detta beslut böra kompletteras med en bestämmelse, som återger skolor med kvinnlig föreståndare samma förmån, som de tidigare åtnjutit.

Med stöd av vad sålunda anförts få vi hemställa om riksdagens medverkan därhän,

att sista punkten av mom. 4, avdeln. A. av nådiga kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 326) må erhålla följande ändrade lydelse: »För biträdande föreståndarinna må tjänstgöringskyldigheten kunna med skolöverstyrelsens medgivande ned sättas med högst 5 veckotimmar.»

Stockholm den 21 januari 1926.

O. Holmdahl.

Helge Almquist.
